

अनुसूचित जाती उपयोजना जिल्हा
वार्षिक योजना निधी अर्थसंकल्पित
करणेबाबत सुधारीत कार्यपध्दती

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : विधयो-२०१०/प्र.क्र.२६/विधयो
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : १३ एप्रिल, २०१७

- वाचा :** १) नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्र. विधयो १०९५/प्र.क्र.१९/का.१४५३,
दि.१६ नोव्हेंबर, १९९५
२) सा. न्या. व वि. स., शासन निर्णय क्र. विधयो २००९/प्र.क्र.८४९/विधयो-१,
दि. ४ फेब्रुवारी, २०१०
३) सा. न्या. व वि. स. वि., शासन निर्णय क्र. विधयो २०१७/प्र.क्र.२०/विधयो,
दि.१४ मार्च, २०१७

प्रस्तावना :

अनुसूचित जाती उपयोजना तयार करणे व त्याचे संनियंत्रण करणे हे काम स्थायी स्वरूपात सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाकडे उपरोक्त संदर्भाधीन क्र.१ अन्वये सन १९९६-९७ या वित्तीय वर्षापासून सोपविण्यात आले आहे. त्यानुसार अनुसूचित जाती उपयोजनेचे नियोजन विषयक सर्व कामकाज, निधी उपलब्ध करून देणे, निधी अर्थसंकल्पित करणे, वितरण करणे इ. कामे सामाजिक न्याय विभागाकडून हाताळण्यात येते. परंतु सामाजिक न्याय विभागाशी संबंधित योजनांचे आयुक्त, समाजकल्याण मार्फत व इतर विभागाशी संबंधित योजनांचे त्या त्या संबंधित विभागामार्फत जिल्ह्यांना तरतूदीचे वितरण करण्याची कार्यवाही करण्यात येत होती. त्याच अनुषंगाने अनुसूचित जाती उपयोजना जिल्हा वार्षिक योजनेचा निधी अर्थसंकल्पित करणे, वितरीत करणे व या निधीतील कामांना प्रशासकीय मान्यता देणेबाबतची व पुनर्विनियोजनाची सुधारीत कार्यपध्दती उपरोक्त संदर्भाधीन क्र. २ येथील शासन निर्णयानुसार निश्चित करण्यात आली आहे.

तथापि, विधिमंडळाच्या अंदाज समितीने दि. २२ फेब्रुवारी, २०१७ रोजी दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून संदर्भाधीन क्र.२ येथील नमूद शासन निर्णयातील परिच्छेद २ मधील “अनुसूचित जाती उपयोजनेचा निधी अर्थसंकल्पित करणे” यामध्ये सन २०१७-१८ या वित्तीय वर्षापासून सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

अनुसूचित जाती उपयोजनेचा जिल्हास्तरीय निधी अर्थसंकल्पीत करणे, वितरीत करणे, त्यामधील कामांना प्रशासकीय मान्यता देणे, पुनर्विनियोजन करणे इ. बाबत उपरोक्त संदर्भाधीन क्र. २ येथील शासन निर्णयानुसार सुधारीत कार्यपद्धतीस मान्यता देण्यात आली आहे. सदर शासन निर्णयातील “अनुसूचित जाती उपयोजनेचा निधी अर्थसंकल्पीत करणे” या परिच्छेदामध्ये विधीमंडळाच्या अंदाज समितीने मान्यता दिल्यानुसार खालीलप्रमाणे बदल करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

- १) जिल्हाधिकारी हे त्या जिल्ह्याच्या अनुसूचित जाती उपयोजनेसाठी निधी वाटपासंबंधात नियंत्रक अधिकारी राहतील. संबंधित जिल्हाधिकारी हे त्यांना प्राप्त झालेल्या निधीचे कार्यान्वयीन यंत्रणेला पुनर्वाटप करण्यास सक्षम राहतील. अनुसूचित जाती उपयोजना जिल्हा योजनेच्या निधी विनियोगाची (प्रशासकीय मान्यता देणे, निधी वितरण करणे व पुनर्विनियोजन करणे) संपूर्ण जबाबदारी जिल्हाधिकारी यांची राहिल. त्यांनी अनुसूचित जाती उपयोजनांची प्रभावीपणे अंमलबजावणी होण्यासाठी खालील सर्व कामे आपल्या जिल्ह्याच्या सहाय्यक आयुक्त समाज कल्याण यांच्या सहाय्याने पार पाडावीत.
- निधीचा प्रशासकीय संकेतांक (Administrative Password) हा सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण यांचेमार्फत हाताळण्यात येईल. योजनेच्या संबंधित कार्यान्वयीन यंत्रणेकडून कॅश फ्लो मागवून घेणे, भांडवली खर्चाच्या बाबतीत विहित नमुन्यात योजनानिहाय कामांची माहिती वार्षिक योजनेच्या प्रारूप आराखड्यासोबत शासनास सादर करणे. मंजूर नियतव्ययाच्या मर्यादेत असतील अशीच बांधकामे यादीत समाविष्ट करावीत.
- अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीवर त्याची नोंद घेणे.
- कार्यान्वयीन यंत्रणेमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या योजनेच्या कामास प्रशासकीय मान्यता देणे.
- त्यानुसार निधी वितरण आदेश काढणे व कार्यान्वयीन यंत्रणेस निधी वितरण करणे.
- शासनाने विहित केल्यानुसार खर्चाचा प्रगती अहवाल तयार करणे.
- पुनर्विनियोजन करणे, पुनर्विनियोजन मंजूरीनंतर यंत्रणेस त्याप्रमाणे निधी वितरण करणे.

वरील कामे सहाय्यक आयुक्त समाज कल्याण कार्यालयातील वरिष्ठ समाज कल्याण निरीक्षक यांचेकडून करून घ्यावीत.

सदरची जबाबदारी जिल्हाधिकारी यांनी सहाय्यक आयुक्त, समाजकल्याण यांच्या सहाय्याने पार पाडावी.

आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे हे जिल्हाधिकारी, सामाजिक न्याय विभाग व इतर प्रशासकीय विभाग यांच्यामध्ये समन्वयक म्हणून काम पहातील.

२) जिल्हा नियोजन समितीने मान्य केलेल्या अनुसूचित जाती उपयोजनेतील सामाजिक न्याय विभागाच्या अर्थसंकल्पीय प्रकाशनात जिल्हा वार्षिक योजनेकरीता ३६ जिल्ह्यांकरिता मागणी क्र. एन-६ व एन-७ अंतर्गत अनुक्रमे महसुली आणि भांडवली खर्चाच्या योजनांसाठी नव्याने एकूण ७२ स्वतंत्र लेखाशिर्षे निर्माण करण्यात आली आहेत. सदर लेखाशिर्षे सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या सन २०१७-१८ च्या अर्थसंकल्पिय अंदाज पुस्तिकेमध्ये समाविष्ट करण्यात आलेली असून त्यानुसार प्रत्येक जिल्ह्यांतर्गत संबंधित योजनांच्या तरतूदी अर्थसंकल्पित करण्यात येतील.

३) या विभागाच्या अर्थसंकल्पामध्ये समाविष्ट जिल्हानिहाय “जिल्हा योजना” संबंधीच्या निरनिराळ्या तरतूदींचा तपशील परिशिष्ट “फ” च्या स्वरूपामध्ये वित्त विभागामार्फत विधिमंडळास सादर करण्यात येतील.

४) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाकडून निर्गमित मार्गदर्शक सुचनांनुसार जिल्हा योजनेंतर्गत केंद्र पुरस्कृत योजनांच्या राज्य हिश्याकरता प्राथम्याने पुरेशी तरतूद जिल्हा योजनेमध्ये करण्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हाधिकारी व कार्यान्वयीन यंत्रणा यांची राहिल. तसेच केंद्र हिश्याची व राज्य हिश्याची तरतूद संबंधित प्रशासकीय विभागांच्या सुचनांनुसार खर्च करावी. केंद्र पुरस्कृत योजनेचा केंद्र हिस्सा प्राप्त झाल्याशिवाय राज्य हिस्स्याची तरतूद खर्च होणार नाही याची कृपया दक्षता घेण्यात यावी.

५) सन २०१७-१८ पासून पुढील प्रत्येक वित्तीय वर्षात अनुसूचित जाती उपयोजनेच्या राज्य योजनांसाठीच्या तरतूदीबरोबरच जिल्हा वार्षिक योजनेची जिल्हा निहाय योजना सामाजिक न्याय विभागाच्या अर्थसंकल्पिय प्रकाशनात महसुली व भांडवली लेख्याकरीता अनुक्रमे मागणी क्र.६ व ७ याखाली अर्थसंकल्पित करून परिशिष्ट-फ सह विधिमंडळासमोर मा.मंत्री (सामाजिक न्याय) यांच्याकडून सादर केल्या जातील. जिल्हा योजनांमध्ये समाविष्ट रकमेच्या मागण्यांवरील

चर्चेमध्ये सहभागी होणे व उत्तर देणे व तत्सम विधीमंडळ कार्यनियमावली अंतर्गत इतर कार्यवाही, संबंधीत विषयाचे मा.मंत्री यांच्याकडून करण्यात येईल.

६) विधीमंडळाने अर्थसंकल्पिय मान्यता दिल्यानंतर संबंधीत जिल्ह्यांसाठी असलेल्या एकूण तरतूदीचे वितरण सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाकडून आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे यांच्यामार्फत संबंधित जिल्हाधिकारी यांना विहीत कार्यपद्धतीनुसार करण्यात येईल.

७) जिल्हाधिकारी यांनी सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाकडून निधी प्राप्त झाल्यापासून जास्तीत जास्त एक महिन्याचे आत कार्यान्वयीन यंत्रणांना निधीचे वाटप करणे आवश्यक राहिल. एखाद्या जिल्हाधिकार्यांनी सदरची जबाबदारी वेळीच पार पाडली नाही तर संबंधीत विभागीय आयुक्त यांनी संबंधित जिल्हाधिकार्याकडून निधी वाटपाचे काम पूर्ण करून घेणे अनिवार्य राहिल.

८) आर्थिक वर्षामध्ये करण्यात आलेले पुनर्विनियोजन/पुनर्वितरणाबाबत योजनानिहाय सविस्तर माहिती आर्थिक वर्ष संपताच शासनास सादर करावी. जेणेकरून “ अंतिम सुधारित तरतूद (FMG)” निश्चित करणे शक्य होईल. यासंदर्भात BEAMS प्रणालीमध्ये आवश्यक त्या सुधारणा वित्त विभाग व NIC (National Information Centre) च्या सल्ल्याने करण्यात येतील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र विधानमंडळाच्या अंदाज समितीच्या दि.२२.०२.२०१७ रोजीच्या बैठकीमध्ये दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०४१७१६२३१०९७२२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(भा.र.गावित)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१.आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (१० प्रती)

२.महासंचालक, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे (२ प्रती)

३. सर्व जिल्हाधिकारी व सदस्य सचिव, जिल्हा नियोजन समिती
४. सहआयुक्त (अनुसूचित जाती उपयोजना), समाजकल्याण आयुक्तालय, पुणे (१० प्रती)
५. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
६. सर्व प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण (२ प्रती)
७. सर्व सहायक आयुक्त, समाजकल्याण (२ प्रती)
८. सर्व जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी (जिल्हा परिषद) (२ प्रती)
९. सर्व जिल्हा नियोजन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय (२ प्रती)

प्रत, माहितीसाठी अग्रेषित -

शासनाचे मुख्य सचिव,
मा.राज्यपालांचे सचिव
मा.मुख्यमंत्र्यांचे सचिव,
मा.उपमुख्यमंत्र्यांचे सचिव
सर्व मंत्री यांचे खाजगी सचिव
सर्व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
मा.मंत्री, सामाजिक न्याय यांचे खाजगी सचिव
मा.राज्य मंत्री, सामाजिक न्याय यांचे खाजगी सचिव
शासनाचे अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव
(अनुसूचित जाती उपयोजनेशी संबंधित खालील विभाग)
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई (२ प्रती)
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई (२ प्रती)
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग (उद्योग), मंत्रालय, मुंबई
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग (ऊर्जा), मंत्रालय, मुंबई
कृषी व पदुम विभाग (कृषी), मंत्रालय, मुंबई
कृषी व पदुम विभाग (पदुम), मंत्रालय, मुंबई (२ प्रती)
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग (सहकार, पणन), मंत्रालय, मुंबई
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग (वस्त्रोद्योग), मंत्रालय, मुंबई
शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
महिला व बाल कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
सामान्य प्रशासन विभाग (माहिती व जनसंपर्क), मंत्रालय, मुंबई
नियोजन विभाग (का.१४८१ / का.१४१३ / का.१४१४/ का.१४१९), मंत्रालय, मुंबई
वित्त विभाग (अर्थ-३/७), मंत्रालय, मुंबई

सर्व विभागीय आयुक्त,
सर्व विशेष कार्य अधिकारी (नियोजन) विभागीय आयुक्तांची कार्यालये,
संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई,
महालेखापाल (लेखा परिक्षा)/(लेखा अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १ व २, मुंबई/नागपूर
अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई
संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
संचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई
संचालक, राष्ट्रीय अनुसूचित जाती आयोग, राज्य शाखा, पुणे.
अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य अनुसूचित जाती / जमाती आयोग, वरळी, मुंबई,
अध्यक्ष, अनुसूचित जाती कल्याण समिती, विधीमंडळ सचिवालय, मुंबई.
सदस्य सचिव, उर्वरित महाराष्ट्र वैधानिक विकास मंडळ,
नवीन प्रशासकीय इमारत, १८ वा मजला, मुंबई,
सदस्य सचिव, मराठवाडा वैधानिक विकास मंडळ, नवीन प्रशासकीय इमारत,
जिल्हाधिकारी कार्यालय कम्पाऊंड, तळमजला, औरंगाबाद,
सदस्य सचिव, विदर्भ वैधानिक विकास मंडळ, बी-२३/१, साऊथ अंबाझरी मार्ग,
अंध विद्यालयाजवळ, नागपूर,
निवड नस्ती (विधयो).
